

IS-BWYLLGOR LLES ECONOMAIDD

2 Hydref 2026

TEITL: Rhaglen Mabwysiadu Ynni Adnewyddadwy yn y Cartref (HARP)

AWDUR: Meghan Davies, Rheolwr Rhaglen Ynni a Sero Net

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Ceisio cymeradwyaeth gan yr Is-bwyllgor Lles Economaidd ar gyfer datblygiad Rhaglen Mabwysiadu Ynni Adnewyddadwy yn y Cartref (HARP) ar draws Gogledd Cymru a chymeradwyaeth i barhau efo'r weithgaredd caffael angenrheidiol.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod yr Is-bwyllgor yn cymeradwyo datblygiad y Rhaglen Mabwysiadu Ynni Adnewyddadwy yn y Cartref (HARP) ar gyfer Gogledd Cymru.
- 2.2. Bod yr Is-bwyllgor yn awdurdodi Uchelgais Gogledd Cymru i arwain ar y gweithgaredd caffael i benodi darparwr ar ran yr awdurdodau lleol sy'n cymryd rhan i ddirprwyo i'r Cyfarwyddwr Portffolio i wneud unrhyw gamau gweithredol i gwblhau'r weithgaredd.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Mae angen am benderfyniad i symud ymlaen gyda'r Rhaglen Mabwysiadu Ynni Adnewyddadwy yn y Cartref er mwyn caniatáu i Uchelgais Gogledd Cymru gaffael cyflenwr ar gyfer y rhaglen ac ar gyfer cyflawni'r rhaglen yng ngogledd Cymru.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Y Prosiect

- 4.1.1. Mae'r rhaglen yn ceisio darparu dull rhanbarthol cydlynol o ddefnyddio ynni adnewyddadwy mewn cartrefi trwy dargedu preswylwyr, cyfanswm y galw a chaffael cystadleuol. Disgwylir i'r rhaglen gefnogi defnyddio technolegau fel systemau solar ffotofoltaidd (PV), systemau storio ynni batri a thechnolegau ynni adnewyddadwy domestig eraill.

- 4.1.2. Bydd yn cyflawni'r camau gweithredu lleol a rhanbarthol a nodir yn y Cynlluniau Ynni Ardal Leol (LAEPs) ar gyfer pob un o Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru, sy'n manylu ar dargedau ar gyfer gosod pypiau gwres, gwefrwyrr cerbydau trydan (EV) a systemau solar ffotofoltaidd, yn ogystal â nodau cynhyrchu ynni lleol a datgarboneiddio. Mae hefyd yn cyfrannu at dargedau datgarboneiddio cenedlaethol, gan gynnwys targed sero net 2050 a osodwyd gan Lywodraeth Cymru.

- 4.1.3. Er mwyn cyflawni'r targedau a nodir yn y LAEP, dylid blaenoriaethu'r 'ffrwyth isaf sy'n crogi' lle bo hynny'n bosibl, gan ganiatáu amser i gamau gweithredu mwy cymhleth, tymor hwy gael eu cynllunio a'u cyflawni. Felly, mae'r rhaglen yn targedu'r demograffig sy'n gallu talu mewn post a anfonir yn uniongyrchol fel prif ddefnyddwyr y cynllun, er bod y rhaglen yn agored i unrhyw un sy'n byw mewn awdurdodau sy'n cymryd rhan. Er mai'r gallu i dalu yw'r prif ddemograffig targed, nid yw'r rhaglen yn atal defnyddio grantiau i dalu am rai neu'r cyfan o'r gosodiadau.
- 4.1.4. Mae cynlluniau tebyg sydd ar gael, neu sydd wedi bod, yn cynnwys:
- Iteriadau o'r cynllun ECO, yn fwyaf diweddar ECO4, a oedd yn agored i aelwydydd bregus ac incwm isel yn darparu mesurau effeithlonrwydd ynni fel inswleiddio, systemau gwresogi newydd a gwydr wedi'i ddiweddarau.
 - Cynllun Nyth - Cartrefi Cynnes sy'n darparu cyngor a gwelliannau ynni am ddim yn y cartref i aelwydydd bregus ac ar incwm isel.
 - Grant y Cynllun Uwchraddio Boeleri (BUS) sy'n rhoi grant i bob preswlydd cymwys sydd eisiau uwchraddio boeler nwy neu olew i bwmp gwres ffynhonnell aer, pwmp gwres ffynhonnell daear neu foeler biomas (mae cyfyngiadau'n berthnasol i'r boeler biomas).
 - Y Rhaglen ôl-osod er mwyn optimeiddio sy'n darparu cymorth i landlordiaid cymdeithasol cofrestredig i ddatgarboneiddio tai cymdeithasol.
- 4.1.5. Ac eithrio'r grant Cynllun Uwchraddio Boeler (sydd â chyfyngiadau ar gymhwysedd dull gwresogi a thechnoleg), nid oes yr un o'r cynlluniau ar gael i brif dargedau y rhaglen. Ni fydd y rhaglen yn rhoi cymhorthdal am gost y gosod yn uniongyrchol ond, drwy'r broses ocsiwn gwrthdro, bydd yn cynnig prisiau cystadleuol i bawb sy'n cymryd rhan yn y cynllun. Yn ogystal, efallai y bydd aelwydydd sy'n bodloni'r meini prawf cymhwysedd perthnasol yn gallu cael mynediad at gymorth ariannol drwy'r cynlluniau uchod. Er enghraifft, mae Cymru Gynnes yn galluogi rhai preswylwyr bregus ac ar incwm isel i dderbyn gosodiadau effeithlonrwydd ynni a thechnoleg carbon isel wedi'u hariannu'n llawn, gan helpu i ehangu mynediad i'r rhaglen.
- 4.1.6. Disgwylir i'r cam cychwynnol gynnwys postio gwybodaeth yn uniongyrchol i dros 100,000 o aelwydydd ledled y gogledd sy'n perthyn i'r demograffig 'yn gallu talu' (fel y disgrifir gan ddata Experian). Mae enghreifftiau o ranbarthau eraill, megis Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCR), sydd wedi cadarnhau bod defnyddio post yn dal i fod yn ffordd effeithiol o hysbysebu cynlluniau o'r fath. Yn ogystal, bydd awdurdodau lleol sy'n cymryd rhan yn marchnata'r cynllun fel y gwelant yn dda, gan gynnwys trwy'r cyfryngau cymdeithasol ac i ardaloedd a thirgolion anodd eu cyrraedd, gan gynnwys y rheiny mewn ardaloedd gwledig. Trwy anelu at hysbysebu'r cynllun i gymaint o drigolion â phosibl, bydd effaith bosibl y rhaglen yng ngogledd Cymru yn cael ei huchafu i'r eithaf.
- 4.1.7. Er mai prif ffocws y rhaglen yw'r sector domestig, y bwriad yw y bydd mentrau bach a chanolig (SMEs) a chanolfannau cymunedol hefyd yn gallu cymryd rhan yn y rhaglen lle bo hynny'n briodol. Fodd bynnag, bydd yr ymgrych ymgysylltu a marchnata gychwynnol gyda phreswylwyr yn canolbwyntio ar aelwydydd ac felly ni fydd y sefydliadau hyn yn rhan o'r broses bostio ranbarthol wedi'i thargedu.
- 4.1.8. Er mwyn talu am gost anfon drwy'r post, gofynnir i Awdurdodau Lleol sy'n cymryd rhan dalu ffi fach rhwng £4,500 a £10,500, yn dibynnu ar nifer y tai cymwys yn yr Awdurdod Lleol (am ragor o fanylion gweler Atodiad A). Bydd yr Awdurdod Lleol wedyn yn derbyn oddeutu £82.50 yn ôl gan y cyflenwr am bob tŷ sy'n cofrestru ac yn talu am osodiad. O'r dystiolaeth anecdotaidd a dderbyniwyd gan Brifddinas-Ranbarth Caerdydd, fe wnaeth y mwyafrif o Awdurdodau Lleol yn eu ranbarth adennill eu costau, wrth wneud cynllun tebyg, neu hyd yn oed wneud elw bach.

- 4.1.9. Er mwyn annog trigolion i gofrestru ar y cynllun, mae y rhaglen yn cynnig pris gostyngol iddynt am y gwaith gosod o ganlyniad i brynu fel rhan o gynllun grŵp o'i gymharu â mynd ar drywydd gosod ar eu pennau eu hunain yn y farchnad agored. Er mwyn cyflawni hyn, mae HARP yn cynnig defnyddio model ocsiwn gwrthdro, gan alluogi cyflenwyr achrededig i gystadlu am gyfleoedd gosod crynswth ledled y rhanbarth. Mae hyn yn cymell gosodwyr i gynnig prisiau is fesul gosodiad sydd wedyn yn cael ei drosglwyddo i'r preswilydd.
- 4.1.10. O brofiad Prifddinas-Ranbarth Caerdydd gyda chynllun tebyg, roedd y gosodwyr a lwyddodd yn y tendro yn yr ocsiwn gwrthdro i gyd yn lleol i ranbarth de Cymru. Roedd eu hagosrwydd at y gwaith, yn ogystal â bod yn gyfarwydd â'r ardal, yn golygu eu bod yn gallu cynnig cyfraddau cystadleuol o'i gymharu â gosodwyr y tu allan i Gymru. Yn ogystal, fe wnaeth grwpio'r gwaith greu 40 o swyddi newydd ychwanegol yn y rhanbarth ac rydym yn gobeithio efelychu hyn fel rhan o'r Cynllun yng ngogledd Cymru. Trwy gefnogi'r cynnydd mewn swyddi gosod, bydd y rhaglen hefyd yn gwella gwytnwch cyflenwi cysylltiedig gyda phob gosodwr yn dod â'u cadwyn gyflenwi eu hunain i gefnogi'r prosiect, megis darparu sgaffaldiau.
- 4.1.11. Mae'r rhaglen yn ymyrraeth strategol gan Uchelgais Gogledd Cymru ac nid yw'n rhan o Gynllun Twf Gogledd Cymru. Caiff amser ac adnoddau swyddog ei ariannu drwy'r Cyllid Ynni Strategol Rhanbarthol gan Lywodraeth Cymru i Uchelgais Gogledd Cymru. Mae cynllun tebyg eisoes wedi'i gynnal dros y ddwy flynedd ddiwethaf ym Mhrifddinas-Ranbarth Caerdydd ac mae gwaith yn mynd rhagddo gan Gyd-bwyllgor Corfforedig y De Orllewin a Thyfu Canolbarth Cymru (Growing Mid Wales). Mae Uchelgais Gogledd Cymru wedi bod mewn cysylltiad â SPEN i'w cynghori ar y prosiect arfaethedig. Nid yw SPEN wedi codi unrhyw wrthwynebiadau i gynhyrchu 1.4MW yn ychwanegol y gellid ei ychwanegu at y grid ledled gogledd Cymru o ganlyniad i'r prosiect, ac yn gyffredinol maent yn cefnogi gwella hyblygrwydd y cyflenwad yn y rhanbarth.
- 4.1.12. Mae'r gwaith o gymryd rhan yn y rhaglen yn cael ei ffurfioli drwy Femorandwm Cydddealltwriaeth rhwng Uchelgais Gogledd Cymru a phob awdurdod lleol.

Awdurdod Lleol	Memorandwm Cydddealltwriaeth
Cyngor Sir Ynys Môn	7/09/2026
Cyngor Gwynedd	26/08/2026
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	18/09/2026
Cyngor Sir Ddinbych	25/09/2026
Cyngor Sir y Fflint	27/08/2026
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	28/08/2026

- 4.1.13 Mae Llywodraeth Cymru yn gefnogol i'r prosiect ac wedi datgan 'Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r cynnig gan ei fod yn gwbl gyson â chyflawni Cynlluniau Ynni Ardal Leol ac yn cydnabod rôl awdurdodau lleol fel gwneuthurwyr lleoedd sydd â rôl ehangach wrth alluogi eraill i gyflawni'r cynlluniau hyn. Mae'r rhaglen yn cyfrannu at ein polisi ar gynyddu ynni adnewyddadwy mewn perchnogaeth leol, gan roi mwy o reolaeth dros ynni yn nwylo dinasyddion Cymru. Mae hefyd yn cyd-fynd yn agos â'n polisi ar ddatblygu economaidd, lle mae cyflawni yn gwneud y defnydd mwyaf o osodwyr o Gymru, gan greu swyddi da gyda chwmnïau lleol.'

4.2. Amserlenni Rhaglenni

Gweithgaredd	Dyddiadau Targed
Ymgysylltu ag Awdurdodau Lleol	Mai - Gorffennaf
Cymeradwyaeth Awdurdod Lleol (MoUs)	Awst - Medi
Hysbysiad ymgysylltu â'r farchnad	Medi
Hysbysiad Caffael Cyhoeddus (PPN)	Medi - Hydref
Proses dendro a chaffael cyflenwyr (os oes angen, yn dilyn PPN ac ymgysylltu â'r farchnad)	Hydref - Tachwedd
Cytuno ar Gytundeb Lefel Gwasanaeth (CLG)	Tachwedd
Cychwyn y prosiect	Tachwedd / Rhagfyr

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1. Mae ffrwd waith Rhaglen Mabwysiadu Ynni Adnewyddadwy yn y Cartref yn cael ei gwneud drwy'r gwaith Ynni Strategol a ariennir gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cyllid hwn yn cefnogi amser swyddfa i ddatblygu a rhedeg y cynllun. Nid oes cyfraniad ariannol gan Uchelgais Gogledd Cymru.
- 5.2. Gofynnir i Awdurdodau Lleol sy'n cymryd rhan dalu ffi rhwng £4,500 a £10,500 yn dibynnu ar nifer y tai cymwys yn yr Awdurdod Lleol (am ragor o fanylion gweler Atodiad A).
- 5.3. Bydd yr Awdurdod Lleol yn derbyn oddeutu £82.50 yn ôl gan y cyflenwr am bob tŷ sy'n cofrestru ac yn talu am osodiad.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 6.1. Mae Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth wedi'i lofnodi gyda phob un o'r chwe awdurdod lleol.
- 6.2. Mae Cytundeb Lefel Gwasanaeth wedi'i ddrafftio ac mae'n barod i'w ddosbarthu, os cymeradwyir y cynllun.
- 6.3. Bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn ymgymryd â'r gwaith caffael ar gyfer y cynllun ac yn rheoli'r gwaith cyflenwi drwy'r cyflenwr llwyddiannus.
- 6.4. Prif effaith gyfreithiol y penderfyniad yw awdurdodi cynnydd y rhaglen i fewn i gaffael a'r trefniadau contractio dilynol sydd eu hangen i ddarparu'r rhaglen. Rhaid i'r caffael gael ei wneud yn unol â'r ddeddfwriaeth brynu nwyddau berthnasol a Rheolau Gweithdrefn Contract CJC. Rhaid i'r trefniadau contractio adlewyrchu cyfrifoldebau a chyfrifoldeb y partion yn briodol.

DOGFEN GEFNDIR (Rhaid gofyn am gopi):

Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth Rhaglen Mabwysiadu Ynni Adnewyddadwy yn y Cartref

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. **Swyddog Monitro:**

“Nid oes gen i wrthwynebiad i’r penderfyniadau a geisir. Dylid cadarnhau trefniadau caffael, contractio ac diogelu data fel rhan i weithredu’r rhaglen.”

ii. **Swyddog Cyllid Statudol:**

“Nid oes disgwyl cyfraniad ariannol gan Uchelgais Gogledd Cymru ar gyfer y rhaglen yma, a nid oes gennyf wrthwynebiad i’r penderfyniad a geisir.”